

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPAMG
Koordineret med:
Sagsnr.: 2304143
Dok. nr.: 2637113
Dato: 30-03-2023

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
Den 25. april 2023, Folketinget, Sundhedsudvalget.
Antal ord: 1416

Tale til samråd P-S om kræftbehandling og ventetidsgaranti m.v.

Samrådsspørgsmål P:

”Kan ministeren redegøre for årsagerne til, at kræftbehandlingen er blevet en del af hospitalskrisen, som det eksempelvis er tilfældet på Aarhus Universitetshospital, hvor ventetider på livsvigtige operationer overskrider loven, samt hvad ministeren agter at foretage sig for at rette op på situationen hurtigst muligt, herunder hvorfor sundhedsvæsnet ikke er blevet robustgjort, så den livsvigtige kræftbehandling ikke rammes?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske af Per Larsen (KF).

Samrådsspørgsmål Q:

”Hvorfor kan man ikke leve op til ventetidsgarantien i forhold til alvorlige- og livstruende kræftsygdomme, jf. sagen fra Region Midtjylland i artiklen ”Direktør på Aarhus Universitetshospital erkender: Lange ventelister kan have kostet menneskeliv” på dr.dk 20/3-23?”

Samrådsspørgsmål R:

”Hvorfor har regeringen ikke haft særligt fokus på så alvorlige sygdomme som mavetarmkræft i akutplanen fra februar 2023?”

Samrådsspørgsmål S

”Hvad vil ministeren i samarbejde med regionerne gøre for at sikre personale og samle ressourcerne - bl.a. sygeplejersker - til de allermost alvorlige og livstruende kræfttilfælde, f.eks. mavetarmkræftområdet, så man undgår ventetider på op imod otte uger?”

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

[Indledning]

Tak til spørgerne for at indkalde til samrådet i dag. Der er stillet fire samrådsspørgsmål, som jeg vil besvare samlet.

Det er på en meget alvorlig baggrund, vi er her i dag.

Patienter med fremskreden tarmkræft på Aarhus Universitetshospital har ikke fået den behandling, de har krav på inden for loven.

Det er helt og aldeles uacceptabelt. Lad mig slå det fast fra start.

Der er tale om en dybt ulykkelig sag, som ad flere omgange både har rystet mig og gjort mig vred.

Derfor er det også magtpåliggende for mig, at alt kommer frem i sagen.

Og jeg har af samme årsag anmodet om en redegørelse i sagen, og kraftigt opfordret Region Midtjylland at bestille en uvildig juridisk undersøgelse af sagen.

Og så har jeg med udspring i sagen iværksat en genopretningsplan for kræftområdet.

Jeg har i den forbindelse bl.a. nedsat en Politisk Task Force med sundhedsordførerne for Folketingets partier, hvor vi havde første møde i sidste uge.

For de maksimale ventetider på kræftområdet er en helt grundlæggende patientrettighed i vores sundhedsvæsen.

Og kræftpatienter i hele landet skal selvfølgelig have en behandling, der lever op til lovgivningen.

[Historik og handling ift. Region Midtjylland]

Jeg hørte første gang om problemerne på mave-
tarmkirurgisk afdeling på Aarhus Universitetshospital den
19. marts i tv-udsendelsen 21 Søndag.

Af udsendelsen fremgik det, at flere patienter ikke har fået
den behandling inden for de maksimale ventetider, som de
sort på hvidt har krav på i loven.

Det står i klar kontrast til, at regionerne har en tydelig
handlepligt, når det kommer til at tilvejebringe et
behandlingstilbud inden for de maksimale ventetider.

Allerede dagen efter – den 20. marts – anmodede jeg og
Sundhedsstyrelsen derfor Region Midtjylland om en
redegørelse for forholdene i sagen.

Region Midtjylland leverede den 23. marts første del af
redegørelsen, som jeg samme dag oversendte til Folketinget.

Redegørelsen efterlod imidlertid svar på en række
spørgsmål.

Region Midtjylland kom med en anden og supplerende redegørelse den 12. april, som jeg orienterede Folketinget om den 16. april.

Den 17. april kunne jeg konstatere, at der endnu en gang dukkede nye ting op i medierne, som ikke var beskrevet i regionens to redegørelser.

Af medierne fremgik det blandt andet, at patienter øjensynligt er kommet foran i køen, hvis de har klaget til hospitalsledelsen.

Tidligere havde medierne også bragt historier, om at afdelingsbudgetter kan have spillet en rolle, når patienter ikke er blevet tilbudt behandling i udlandet.

Derfor opfordrede jeg den 19. april kraftigt regionen til at bestille en uvildig, juridisk undersøgelse med inddragelse af eksperter udefra.

Og efterfølgende har jeg konstateret, at Region Midtjylland har meldt ud, at man vil iværksætte en uvildig undersøgelse med ekstern ekspertise.

Ifølge regionen vil undersøgelsen forløbe i to dele. Den første del vil have fokus på den ledelsesmæssige side af forløbet og skal være afsluttet inden 1. maj 2023.

Vurderingen skal blandt andet beskrive, om der på det nuværende grundlag bør tages ledelsesmæssige konsekvenser.

Den anden del af undersøgelsen vil have fokus på at afdække årsagerne til, at flere patienter har oplevet overskridelser af de maksimale ventetider uden, at der har været tilstrækkeligt fokus på det.

Begge undersøgelser skal udføres af uvildige eksterne parter.

Det, synes jeg, er fornuftigt. For det er simpelthen bydende nødvendigt, at vi kommer helt til bunds i den her sag.

Den 21. april – i fredags – har Region Midtjylland fremsendt en tredje redegørelse om sagen på baggrund af spørgsmål, som regionen har stillet hospitalet.

Det har jeg orienteret Folketinget om i går.

Nu er der brug for, at der kommer faglige øjne på regionens redegørelser og forklaringer i denne her alvorlige sag.

Derfor fortsætter Sundhedsstyrelsen en tæt dialog med Region Midtjylland om sagen.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at dialogen vil fortsætte, indtil der foreligger fyldestgørende oplysninger fra regionen.

Styrelsen har ligeledes oplyst, at dialogen blandt andet handler om forståelsen af reglerne om de maksimale ventetider.

Jeg har bedt Sundhedsstyrelsen sende en skriftlig opsamling, når dialogen med Region Midtjylland er tilendebragt.

Opsamlingen vil jeg naturligvis oversende til Folketinget. Og jeg vil også tage initiativ til at drøfte den med jer i den Politiske Task Force på kræftområdet.

[Genopretningsplan]

Sagen på mave-tarmkirurgisk afdeling på Aarhus Universitetshospital rejser naturligt spørgsmålet, om der er lignende sager på kræftområdet andre steder i landet.

Derfor iværksatte jeg den 24. marts – fem dage efter, at 21 Søndag bragte det første indslag om sagen – en genopretningsplan for kræftområdet.

For kræftpatienter og deres pårørende skal selvfølgelig kunne have tillid til vores kræftbehandling i Danmark.

Som jeg orienterede Folketinget om samme dag, består planen af fem initiativer, som jeg nu kort vil beskrive.

For det første er Sundhedsstyrelsen i samarbejde med de fem regioner blevet bedt om at foretage en faglig gennemgang af hele kræftområdet.

Gennemgangen skal afdække, om det er problemer på andre områder end tarmkræft i Region Midtjylland, som der skal sættes ind overfor.

Gennemgangen skal også se på, om personaleressourcer kan bruges klogere, så der frigøres ressourcer til den højt specialiserede kræftbehandling.

Og så skal det undersøges, om regionerne i større omfang kan bruge kapaciteten på tværs af Danmark og i større omfang anvende højt specialiseret behandling i udlandet.

Endelig skal regionerne sætte hurtigt og målrettet ind med konkrete indsatser, hvis det viser sig, at der er udfordringer på kræftområdet på andre hospitaler.

Som Sundhedsstyrelsen orienterede om på vores task force møde i sidste uge, er der aktuelt dialog med regionerne om en plan for den faglige gennemgang af kræftområdet.

Arbejdet vil blive drøftet på løbende møder mellem Sundhedsstyrelsen og regionerne i løbet af 2. kvartal 2023.

Gennemgangen skal være færdiggjort inden udgangen af 2. kvartal.

For det andet skal vi sikre, at reglerne på kræftområdet bliver overholdt.

Patienter skal have den behandling og vejledning, de har krav på.

Derfor skal alle regioner gennemgå deres lokale vejledninger og praksisser for, hvordan kræftpatienter informeres og rådgives om deres rettigheder.

Resultaterne gennemgås med Sundhedsstyrelsen, der vil præcisere reglerne på området overfor regionerne.

Og hvis det er relevant, skal Sundhedsstyrelsen opdatere information og vejledning til både sundhedspersonale, patienter og pårørende.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at der aktuelt er dialog med regionerne om eventuelle præciseringer af regelgrundlaget.

Initiativet skal være gennemført inden udgangen af april.

Sundhedsstyrelsen udarbejder herefter en skriftlig opsamling og vurdering, som jeg vil oversende til Folketinget.

For det tredje skal vi have forstærket indberetningen til sundhedsmyndighederne.

Vi skal kunne regne med tallene for overskridelse af maksimale ventetider, som regionerne løbende indberetter, så der kan handles på dem.

Med inddragelse af regionerne vil Sundhedsstyrelsen derfor udarbejde et oplæg til en forstærket indberetningsmodel.

Modellens skal have fokus på løbende og mere tidstro overvågning af ventetider og mulige overskridelser af de maksimale ventetider på kræftområdet.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at de har indhentet redegørelser fra regionerne, og at de har indledt et samarbejde med Sundhedsdatastyrelsen.

Initiativet skal være gennemført inden udgangen af april.

Sundhedsstyrelsen udarbejder herefter et oplæg om en forstærket indberetning, som jeg også vil oversende til Folketinget.

Det fjerde initiativ i genopretningsplanen handler om regionernes vejledningspligt om erstatning.

Regionerne skal vejlede og rådgive berørte patienter om, hvordan de kan søge erstatning.

Som oplyst til Folketinget den 3. april indskærpede jeg den 30. marts med et brev regionernes vejledningspligt om erstatning overfor de fem regioner og Danske Regioner.

Som det femte initiativ i genopretningsplanen har jeg nedsat en Politisk Task Force for Kræftforløb.

Sundhedsordførerne fra alle Folketingets partier er repræsenteret for at sikre, at alle partier er orienteret om kræftbehandlingen i regionerne og arbejdet med genopretningsplanen.

Task Forcen skal altså være et forum, hvor I holdes underrettet, kan stille spørgsmål og vi sammen følger genopretningen af området.

Og jeg vil gerne takke for jeres deltagelse i det første møde i Task Forcen, vi havde i onsdags i sidste uge.

[Næste skridt og afrunding]

Jeg vil gerne runde af med at gentage, at de maksimale ventetider skal overholdes.

For det er helt afgørende, at patienter og pårørende kan have tillid til, at man som kræftpatient i Danmark får den behandling, man har krav på.

Jeg vil løbende holde jer orienteret, når der er nyt. Dels med orienteringer af Folketinget og dels med møder i den politiske Task Force.

Som det ser ud nu, forventer jeg at afholde næste møde i Task Forcen i maj.

Fokus vil være på Sundhedsstyrelsens arbejde med genopretningsplanens initiativer om 'styrket regeloverholdelse' og 'forstærket indberetning'.

Og dernæst et møde i Task Forcen i juni, når arbejdet med den faglige gennemgang af kræftområdet er færdiggjort.

Nu afventer jeg arbejdet med initiativerne i genopretningsplanen.

Og på den baggrund vil jeg tage stilling til, om det kan blive nødvendigt med yderligere initiativer.

Tak for ordet.